

BOLETÍN OFICIAL DE LAS CORTES GENERALES

CONGRESO DE LOS DIPUTADOS

XV LEGISLATURA

Serie B:
PROPOSICIONES DE LEY

11 de diciembre de 2023

Núm. 35-1

Pág. 1

PROPOSICIÓN DE LEY

122/000022 Proposición de Ley de garantía del servicio de cajero automático en los municipios en riesgo de exclusión financiera.

Presentada por el Grupo Parlamentario Junts per Catalunya.

La Mesa de la Cámara, en su reunión del día de hoy, ha adoptado el acuerdo que se indica respecto del asunto de referencia.

(122) Proposición de ley de Grupos Parlamentarios del Congreso.

Autor: Grupo Parlamentario Junts per Catalunya.

Proposición de Ley de garantía del servicio de cajero automático en los municipios en riesgo de exclusión financiera.

Acuerdo:

Admitir a trámite, trasladar al Gobierno a los efectos del artículo 126 del Reglamento, publicar en el Boletín Oficial de las Cortes Generales y notificar al autor de la iniciativa.

En ejecución de dicho acuerdo se ordena la publicación de conformidad con el artículo 97 del Reglamento de la Cámara.

Palacio del Congreso de los Diputados, 5 de diciembre de 2023.—P.D. El Secretario General del Congreso de los Diputados, **Fernando Galindo Elola-Olaso**.

A la Mesa del Congreso de los Diputados

Miriam Nogueras i Camero, Josep Maria Cruset i Domènech, Isidre Gavín i Valls, Diputados del Grupo Parlamentario Junts per Catalunya, de acuerdo con lo establecido en el artículo 124 y siguientes del Reglamento de la Cámara, presenta para su debate en Plena una Proposición no de Ley de garantía del servicio de cajero automático en los municipios en riesgo de exclusión financiera.

Palacio del Congreso de los Diputados, 28 de noviembre de 2023.—**Josep Maria Cruset Domènech e Isidre Gavín i Valls**, Diputados.—**Míriam Nogueras i Camero**, Portavoz del Grupo Parlamentario Junts per Catalunya.

PROPOSICIÓN DE LEY DE GARANTÍA DEL SERVICIO DE CAJERO AUTOMÁTICO
EN LOS MUNICIPIOS EN RIESGO DE EXCLUSIÓN FINANCIERA

Exposición de motivos

La exclusión financiera de una parte de la ciudadanía, derivada del cierre constante y persistente de oficinas bancarias y cajeros automáticos en la última década, se ha convertido en una realidad insoslayable, que afecta especialmente a colectivos vulnerables y que ha de ser revertida inmediatamente en pos de la igualdad y la justicia social.

Así, según los últimos datos publicados por el Banco de España, se constata que el número de cajeros automáticos había disminuido en el año 2017 en un 17,6%, pasando de los 61.714, que existían en 2008, a los 50.839 en el año 2017, tendencia está fuertemente territorializada y que se mantiene constante en zonas rurales o de poca renta per cápita. En este sentido, hay que reseñar que, siguiendo con los datos expuestos por el Banco de España, para el 2017 un total de 4.109 municipios españoles habían perdido la única oficina bancaria de que disponían, lo que suponía que un 2,7% de la población española no disponía en la citada fecha de tal servicio en su municipio. Es cierto que se han intentado determinadas actuaciones para paliar tales efectos, que lo han conseguido, al menos parcialmente, no pueden ser consideradas suficientes; entre ellas destacaríamos los servicios móviles de cajero automático o los convenios con agentes financieros.

Por otra parte, a nivel doctrinal cada vez es más amplia la consideración de que el acceso a los servicios bancarios no es una mera consecuencia de una actividad mercantil, sino un verdadero derecho de la ciudadanía que, si bien no tienen la consideración de derecho fundamental, no por ello deber ser obviado por los poderes públicos y menos aún en un contexto financiero y tecnológico en que el acceso a los servicios bancarios se está convirtiendo en indispensable y básico.

En este contexto, los poderes públicos deben articular los instrumentos necesarios, en este caso legales, para revertir la situación y garantizar la inclusión financiera de la ciudadanía.

Así, esta ley tiene por finalidad garantizar el acceso a los servicios bancarios básicos a través de un servicio de cajero automático de proximidad, con independencia del municipio de residencia.

Esta ley contiene treinta y dos artículos, ordenados en tres títulos; cinco disposiciones adicionales, y tres disposiciones finales.

El título preliminar, relativo a las disposiciones generales, establece el objeto, la finalidad, el ámbito de aplicación y las definiciones de los conceptos de referencia de la ley.

En cuanto a su ámbito de aplicación, la ley se aplica al servicio de cajero automático prestado por las entidades financieras proveedoras de servicios de pago y de retirada de efectivo que sean titulares de cajeros automáticos en territorio español, de las enumeradas en los puntos 1 a 4 de la letra a) del apartado 1 de la disposición adicional segunda del Real decreto ley 19/2018, de 23 de noviembre, de servicios de pago y otras medidas urgentes en materia financiera.

En cuanto al concepto de municipios en riesgo de exclusión financiera, se entiende, a los efectos de la ley, los municipios que no dispongan de cajero automático en su término municipal.

El título I, relativo al derecho de acceso a un servicio de cajero automático de proximidad, proclama el derecho de acceso correspondiente y las condiciones de la prestación del servicio de cajero automático, que ha de ser accesible, ininterrumpido y con una operativa básica mínima.

El título II, relativo al establecimiento del servicio de cajero automático en los municipios en riesgo de exclusión financiera, se estructura en tres capítulos, del I al III, que tienen por objeto regular, respectivamente, la relación de municipios en riesgo de exclusión financiera (capítulo I), el régimen de instalación voluntaria de los cajeros automáticos (capítulo II) y, finalmente, el régimen de instalación obligatoria de estos cajeros (capítulo III). A su vez, el capítulo III del título II, relativo a la instalación obligatoria, se estructura en dos secciones,

la 1a y la 2a, que tienen por objeto regular, respectivamente, la implementación del proceso de instalación obligatoria (sección 1a) y la creación del fondo de garantía del servicio de cajero automático en los municipios en riesgo de exclusión financiera (sección 2a). Asimismo, la sección 1a del capítulo III del título II se estructura en tres subsecciones, la 1a, la 2a y la 3a, que tienen por objeto regular, respectivamente, la instalación obligatoria mediante requerimiento previo a las entidades financieras (subsección 1a), la instalación obligatoria mediante ejecución subsidiaria de la Administración pública (subsección 2a), y la prestación del servicio a través de cajeros móviles (subsección 3a).

Así, el título II de la ley tiene por objeto regular los procedimientos para determinar la relación de municipios en riesgo de exclusión financiera y establecer los regímenes de instalación correspondientes.

En concreto, se establecen dos regímenes de instalación a través de los cuales se garantiza la prestación del servicio de cajero automático en todos los municipios en riesgo de exclusión financiera: el régimen de instalación voluntaria, con carácter preferente, y el régimen de instalación obligatoria, con carácter subsidiario.

En efecto, el régimen preferente es el de la instalación voluntaria por parte de las entidades financieras proveedoras, ya que la ley se asienta en el principio de voluntariedad, para que las entidades puedan instalar sus cajeros automáticos en los municipios que más les convenga desde un punto de vista comercial o empresarial.

Así, solo si el régimen de instalación voluntaria no cubriera las necesidades de todos los municipios en riesgo de exclusión financiera, operaría el régimen de instalación obligatoria, que tiene, por tanto, carácter subsidiario respecto al régimen de instalación voluntaria.

El régimen de instalación obligatoria se ordena en dos modalidades de instalación, que se traducen en dos de las subsecciones que configuran la sección 1a del capítulo III del título II: la instalación obligatoria mediante requerimiento previo a las entidades financieras (sección 1a), y la instalación obligatoria mediante ejecución subsidiaria por la Administración pública (sección 2a). No obstante, la subsección 3a del capítulo III del título II prevé que, en determinadas condiciones y en función de las características de los municipios, se pueda prestar el servicio a través de cajeros automáticos móviles.

En el marco de la instalación obligatoria, destaca particularmente el régimen de instalación mediante ejecución subsidiaria por la Administración Pública, que se caracteriza por su subsidiariedad respecto a la instalación obligatoria mediante requerimiento previo y porque la financiación de las actuaciones correspondientes para la instalación de los cajeros automáticos se financiará a cargo de un fondo de nueva creación, dotado a partir de las aportaciones de las entidades financieras proveedoras en función de criterios objetivos, denominado fondo de garantía del servicio de cajero automático en los municipios en riesgo de exclusión financiera, y adscrito a la Administración General del Estado.

En cuanto a las disposiciones adicionales, la primera establece la exclusión de determinadas entidades financieras del ámbito de aplicación de la ley; la segunda reitera el régimen de retirada de efectivo en cajeros automáticos que establece la legislación aplicable, a la que se remite; la tercera habilita al Estado para que delegue sus atribuciones y funciones en las comunidades, ciudades autónomas y entidades locales; la cuarta, relativa al régimen de los cajeros automáticos preexistentes en los entes de ámbito territorial inferior al municipio, tiene por objeto garantizar la existencia de cajeros automáticos en estos ámbitos territoriales, y la quinta, relativa a los cajeros automáticos móviles y a los agentes financieros, establece que estos instrumentos complementan y refuerzan la prestación del servicio de cajero automático que establece esta ley.

Finalmente, en cuanto a las disposiciones finales, la primera establece los títulos competenciales de referencia; la segunda habilita el desarrollo normativo de la ley, y la tercera establece el régimen de la entrada en vigor de la ley, que es el ordinario.

TÍTULO PRELIMINAR

Disposiciones generales

Artículo 1. *Objeto.*

El objeto de esta ley es establecer el régimen de garantía de la prestación del servicio de cajero automático en los municipios en riesgo de exclusión financiera.

Artículo 2. *Finalidad.*

La finalidad de esta ley es garantizar a todas las personas el acceso a los servicios bancarios básicos mediante un cajero automático de proximidad, con independencia del municipio de residencia.

Artículo 3. *Ámbito de aplicación.*

Esta ley se aplica al servicio de cajero automático prestado por las entidades financieras proveedoras de servicios de pago y de retirada de efectivo, autorizadas para captar depósitos, que sean titulares de cajeros automáticos en territorio español, de las enumeradas en los puntos 1 a 4 de la letra a) del apartado 1 de la disposición adicional segunda del Real decreto ley 19/2018, de 23 de noviembre, de servicios de pago y otras medidas urgentes en materia financiera, sin perjuicio de lo establecido en la disposición adicional primera de esta ley.

Artículo 4. *Definiciones.*

A los efectos exclusivos de esta ley, se entiende por:

- a. Servicios bancarios básicos: el servicio de cajero automático que se describe en el apartado f) de este artículo.
- b. Municipios en riesgo de exclusión financiera: los municipios que no disponen de cajero automático en su término municipal, así como los entes de ámbito territorial inferior al municipio correspondientes.
- c. Entes de ámbito territorial inferior al municipio: forma de organización desconcentrada del municipio para la administración de núcleos de población separados, en los términos del artículo 24 bis de la Ley 7/1985, de 2 de abril, reguladora de las bases del régimen local.
- d. Entidad financiera proveedora: las entidades financieras que ofrecen servicios de pago y de retirada de efectivo y que son titulares de cajeros automáticos en territorio español, en los términos establecidos en el artículo 3 de esta ley.
- e. Entidad financiera proveedora referente: la entidad financiera proveedora que vela por el funcionamiento, mantenimiento y operatividad continuada de los cajeros automáticos que se instalen obligatoriamente de acuerdo con el régimen establecido en el capítulo III del título II de esta ley.
- f. Servicio de cajero automático: el servicio prestado por una entidad financiera proveedora que permite que las personas usuarias dispongan de un cajero automático con la operativa básica que se describe en el apartado siguiente.
- g. Operativa básica del servicio de cajero automático: el conjunto de funciones que ha de ofrecer, como mínimo, un servicio de cajero automático, en los términos establecidos en el apartado 6 del artículo 7 de esta ley.
- h. Cajero automático: dispositivo automático alojado en una instalación permanente que permite que las personas usuarias accedan a la operativa básica de un servicio de cajero automático.
- i. Mantenimiento del cajero automático: el conjunto de servicios no bancarios y suministros que permiten el funcionamiento adecuado del cajero automático.

TÍTULO I

Derecho de acceso a los servicios bancarios a través de un servicio de cajero automático de proximidad

Artículo 5. *Derecho de acceso a los servicios bancarios a través de un servicio de cajero automático de proximidad.*

Todas las personas tienen derecho a acceder a los servicios bancarios a través de un servicio de cajero automático de proximidad, en los términos que establece esta ley, con independencia del municipio de residencia.

Artículo 6. *Servicio de cajero automático de proximidad en los municipios en riesgo de exclusión financiera.*

1. Con el fin de garantizar el derecho de acceso a los servicios bancarios a través de un servicio de cajero automático de proximidad, los municipios que se encuentren en riesgo de exclusión financiera de acuerdo con lo establecido en esta ley, deberán disponer, como mínimo, de un cajero automático en su término municipal.

2. En los entes de ámbito territorial inferior al municipio, el derecho de acceso se garantiza a través del cajero automático del municipio al que pertenezcan, garantizado asimismo en los términos establecidos en el apartado anterior de este artículo.

Artículo 7. *Servicio de cajero automático.*

1. El derecho de acceso a los servicios bancarios a través de un servicio de cajero automático de proximidad se articula a través de los cajeros automáticos que se instalen de acuerdo con lo establecido en los capítulos II y III del título II de esta ley.

2. El servicio de cajero automático se prestará en condiciones de accesibilidad universal, en los términos establecidos en el texto refundido de la Ley general de derechos de las personas con discapacidad y de su inclusión social, aprobado por el Real decreto legislativo 1/2013, de 29 de noviembre. A estos efectos, el cajero deberá cumplir con la normativa aplicable en materia de accesibilidad.

3. La instalación del cajero automático se llevará a cabo en todo caso de acuerdo con las normas técnicas que correspondan y de conformidad con la normativa aplicable en materia de seguridad y edificación.

4. El cajero automático prestará servicio de manera continuada las 24 horas del día, todos los días del año, y dispondrá de las características y funcionalidades técnicas propias de los cajeros automáticos de las redes de cajeros automáticos de las entidades financieras proveedoras. El servicio se prestará asimismo en las lenguas cooficiales de las comunidades autónomas.

5. Las entidades financieras proveedoras del servicio de cajero automático velarán por el funcionamiento, mantenimiento y operatividad continuada del cajero automático.

6. El cajero automático prestará, como mínimo, las funciones de operativa básica siguientes:

- a. Retirada e ingreso de dinero en efectivo.
- b. Pago de recibos y tributos.
- c. Consultas de movimientos y saldos.
- d. Obtención de extractos.
- e. Realización de transferencias.

Artículo 8. *Prohibición de repercusión en las personas usuarias de los gastos derivados del establecimiento y mantenimiento del servicio de cajero automático de proximidad.*

Los gastos que deriven del establecimiento y mantenimiento del servicio de cajero automático de proximidad que establece esta ley no podrán repercutirse en las personas

usuarias del servicio, sin perjuicio de las comisiones aplicables con carácter general por las entidades financieras proveedoras por los servicios bancarios prestados a través de cajeros automáticos.

TÍTULO II

Establecimiento del servicio de cajero automático en los municipios en riesgo de exclusión financiera

CAPÍTULO I

Relación de municipios en riesgo de exclusión financiera

Artículo 9. *Lista preliminar.*

En el plazo de dos meses desde la entrada en vigor de esta ley, el Banco de España remitirá al ministerio competente en materia de economía una lista preliminar con la relación actualizada de municipios que se encuentren en riesgo de exclusión financiera de acuerdo con los criterios que establece esta ley, agrupados por provincia, comunidad y ciudad autónoma. El Banco de España, si no dispusiera de toda la información necesaria, podrá obtenerla de las comunidades y ciudades autónomas.

Artículo 10. *Lista provisional.*

En el plazo de quince días desde la conclusión del plazo que establece el apartado anterior, el ministerio competente en materia de economía publicará en el «Boletín Oficial del Estado» la lista provisional de municipios en riesgo de exclusión financiera, agrupados por provincias, comunidades y ciudades autónomas.

Artículo 11. *Consulta en los ayuntamientos.*

Con la publicación de la lista provisional en el «Boletín Oficial del Estado», se abrirá un trámite de consulta a fin de que los ayuntamientos, en el plazo de un mes, aleguen ante el ministerio competente en materia de economía lo que consideren oportuno y remitan, si procede, la documentación que se establece en el artículo siguiente.

Artículo 12. *Espacios para la instalación de los cajeros automáticos.*

1. En el mismo plazo y trámite que establece el artículo anterior, y sin perjuicio de lo establecido en el apartado siguiente, los ayuntamientos remitirán al ministerio competente en materia de economía una relación de los espacios de titularidad municipal que se propongan para la instalación de los cajeros automáticos.

2. Cuando no se disponga de un espacio de titularidad municipal adecuado, en términos de accesibilidad o seguridad, o cuando así se considere oportuno, los ayuntamientos podrán proponer, previo acuerdo con las personas físicas o jurídicas titulares de los inmuebles, la instalación de los cajeros automáticos en espacios de titularidad privada abiertos al público en los que se desarrollen actividades comerciales o mercantiles.

3. En la selección de los espacios, los ayuntamientos velarán porque las ubicaciones sean adecuadas con el fin de garantizar un servicio de cajero automático permanente y continuado, en los términos establecidos en el artículo 7 de esta ley.

4. La relación de los espacios contendrá la información y documentación siguiente:

- a. Dirección.
- b. Descripción.
- c. Planos y fotografías.

d. En los supuestos previstos en el apartado 1 de este artículo, se indicará el título que habilite la ocupación correspondiente de acuerdo con la normativa de aplicación.

e. En los supuestos previstos en el apartado 2 de este artículo, si procede, se indicará el título acordado con las personas físicas o jurídicas titulares de los inmuebles que habilite la ocupación correspondiente.

5. Los ayuntamientos determinarán, de acuerdo con sus competencias, el título en virtud del cual se pueden ocupar y utilizar los espacios municipales destinados a la instalación de los cajeros automáticos, y tramitarán los expedientes correspondientes, que incluirán, si procede, el otorgamiento de la licencia correspondiente.

Artículo 13. *Alegaciones de las comunidades y ciudades autónomas.*

Las alegaciones que, si procede, formulen los ayuntamientos en el trámite de consulta que establece el artículo 11 se trasladarán, en el plazo de diez días, por el ministerio competente en materia de economía a la comunidad o ciudad autónoma correspondiente a fin de que puedan formular alegaciones, en el plazo de veinte días.

Artículo 14. *Lista definitiva.*

1. En el plazo de un mes desde la finalización del trámite de consulta, el ministerio competente en materia de economía aprobará, por resolución, la lista definitiva de municipios en riesgo de exclusión financiera.

2. La lista definitiva de municipios en riesgo de exclusión financiera contendrá la información siguiente:

a. La relación de municipios, agrupados por comunidad autónoma, provincia y ciudad autónoma.

b. La relación de las ubicaciones y direcciones de los espacios propuestos por los ayuntamientos.

c. La indicación del título que habilite la ocupación de los espacios.

3. La lista definitiva se publicará en el «Boletín Oficial del Estado».

Artículo 15. *Revisión y actualización.*

Con el fin de garantizar el derecho de acceso a un servicio de cajero automático de proximidad, la lista definitiva de municipios en riesgo de exclusión financiera se revisará y actualizará cada dos años, de acuerdo con el procedimiento que prevé este capítulo.

CAPÍTULO II

Instalación voluntaria

Artículo 16. *Propuestas de instalación.*

1. En el plazo de un mes desde la publicación en el «Boletín Oficial del Estado» de la lista definitiva de municipios en riesgo de exclusión financiera, las entidades financieras proveedoras podrán proponer al ministerio competente en materia de economía, mediante una comunicación electrónica de las previstas en la normativa de aplicación, la instalación de uno o varios cajeros automáticos en los municipios en riesgo de exclusión financiera que consideren oportunos.

2. En caso de que un municipio disponga de más de un espacio disponible, las entidades financieras proveedoras, en su comunicación, podrán indicar su preferencia por uno de ellos, sin perjuicio de la instalación de dos o más cajeros automáticos en un mismo espacio, si así lo solicitan las entidades financieras proveedoras. Asimismo, las entidades financieras proveedoras podrán proponer otras ubicaciones de instalación dentro del término municipal del municipio que soliciten.

Artículo 17. *Relación de propuestas.*

En el plazo de un mes desde la finalización del plazo que establece el artículo anterior, el ministerio competente en materia de economía publicará en el «Boletín Oficial del Estado» la relación de propuestas, agrupadas por comunidad autónoma, provincia y ciudad autónoma, con el contenido siguiente:

- a. La relación de los municipios seleccionados por las entidades financieras proveedoras.
- b. La relación de las entidades financieras proveedoras proponentes.
- c. La relación del espacio o espacios seleccionados por las entidades financieras proveedoras proponentes, ya sean los de titularidad municipal o los de titularidad privada, de acuerdo con los apartados 1 y 2 del artículo 12 de esta ley.
- d. La indicación del título que habilite la ocupación de los espacios seleccionados.
- e. La relación de los municipios no seleccionados por las entidades financieras proveedoras.

Artículo 18. *Concurrencia de propuestas.*

En caso de que dos o más entidades financieras proveedoras propongan la instalación de un cajero automático en un mismo municipio, se entenderá que todas realizarán la instalación de su cajero automático en los términos que establece esta ley, sin perjuicio de que las entidades acuerden prestar de manera conjunta el servicio a través de un cajero automático compartido. La prestación compartida del servicio, si procede, no podrá comportar gastos específicos o comisiones adicionales para las personas usuarias del cajero automático, en los términos de lo establecido en el artículo 8 de esta ley.

Artículo 19. *Actuaciones preparatorias.*

En el plazo de un mes desde la publicación de la relación de propuestas, los ayuntamientos contactarán con las entidades financieras proveedoras para coordinar el inicio de las actuaciones de instalación correspondientes, sin perjuicio de la tramitación por parte de los ayuntamientos de los expedientes que corresponda, en los términos del apartado 5 del artículo 12 de esta ley.

Artículo 20. *Municipios sin propuestas de instalación.*

En caso de que un municipio no reciba ninguna propuesta de instalación de cajero automático por parte de las entidades financieras proveedoras, se aplica el régimen del capítulo III de este título.

Artículo 21. *Instalación del cajero automático.*

La instalación y puesta en funcionamiento del cajero automático se realizará en un plazo máximo de un mes, a contar desde la notificación del último acto administrativo exigible por la normativa aplicable para la instalación de cajeros automáticos.

Artículo 22. *Gastos derivados de la instalación voluntaria.*

1. Los gastos derivados de la instalación, funcionamiento y mantenimiento del cajero automático irán a cargo de la entidad financiera proveedora correspondiente.
2. En los tributos exigidos por la normativa aplicable para la instalación de cajeros automáticos, el sujeto pasivo será la entidad financiera proveedora correspondiente.

CAPÍTULO III

Instalación obligatoria

Sección 1a. Implementación

Subsección 1a. Instalación obligatoria mediante requerimiento previo

Artículo 23. *Requerimiento previo.*

1. La instalación obligatoria regulada en esta subsección se fundamenta en el principio de equidad. A tal efecto, el número de cajeros automáticos que corresponda instalar y mantener operativos por cada entidad financiera se determinará equitativamente entre todas las entidades financieras, en los términos establecidos en el apartado siguiente.

2. En los municipios en riesgo de exclusión financiera que no reciban ninguna propuesta de instalación voluntaria por parte de las entidades financieras proveedoras, la instalación del cajero automático correspondiente se llevará a cabo de acuerdo con las siguientes reglas:

a. En el plazo de un mes desde la publicación de la relación de propuestas que establece el artículo 17 de esta ley, el ministerio competente en materia de economía dictará resolución por la cual se requerirá a las entidades financieras proveedoras para que lleven a cabo la instalación de cajeros automáticos en aquellos municipios en riesgo de exclusión financiera que no hayan recibido ninguna propuesta de instalación voluntaria.

b. El criterio para determinar las entidades financieras afectadas y el número de cajeros que deberán instalar y mantener operativos es la cuota de mercado, calculada en función de su implantación provincial computada en relación con su volumen de depósitos y de préstamos y anticipos. A estos efectos, el Banco de España remitirá al ministerio competente en materia de economía la información necesaria para fijar dicha cuota de mercado.

c. A partir de lo informado por el Banco de España, atendiendo al porcentaje de cuota de mercado que corresponda a cada entidad financiera a nivel provincial, se fijará el número de cajeros que esta deba asumir con indicación de los municipios correspondientes, atendiendo, como primer criterio, y hasta cubrir dicho porcentaje, a la proximidad con otros cajeros operados por cada entidad.

d. A partir de lo establecido en el punto anterior, se efectuará un requerimiento de instalación, que se publicará en el «Boletín Oficial del Estado», y se concederá a las entidades financieras proveedoras un plazo de quince días hábiles desde la publicación para que confirmen al ministerio competente en materia de economía, mediante comunicación electrónica, los municipios en los que llevarán a cabo la instalación.

e. No realizar la confirmación dentro del plazo o rechazar la instalación requerida se considerará un incumplimiento a los efectos del apartado 6 del artículo 26 de esta ley.

f. Confirmada la instalación de acuerdo con lo previsto en el apartado anterior, el inicio de la instalación por parte de las entidades financieras proveedoras se realizará en los términos y el plazo establecidos en el artículo 21 de esta ley.

g. A los efectos de este artículo, por instalación de cajero automático se entiende la prestación del servicio de cajero automático en los términos establecidos en el artículo 7 de esta ley.

h. En caso de que la instalación no pudiera efectuarse en los términos del apartado 2 de este artículo, la instalación de los cajeros automáticos se efectuará de acuerdo con lo establecido en la subsección 2a de esta sección.

Artículo 24. *Gastos derivados de la instalación obligatoria mediante requerimiento previo.*

1. Los gastos derivados de la instalación, funcionamiento y mantenimiento del cajero automático instalado de acuerdo con lo establecido en esta subsección irán a cargo de la entidad financiera proveedora correspondiente.
2. En los tributos exigidos por la normativa aplicable para la instalación de cajeros automáticos, el sujeto pasivo será la entidad financiera proveedora correspondiente.

Subsección 2a. *Instalación obligatoria mediante ejecución subsidiaria*

Artículo 25. *Ejecución subsidiaria.*

1. En caso de que la instalación no pudiera efectuarse en los términos establecidos en la subsección 1a, el proceso de instalación del cajero automático se llevará a cabo mediante la ejecución subsidiaria, de acuerdo con el artículo 102 de la Ley 39/2015, de 1 de octubre, del procedimiento administrativo común de las administraciones públicas. A estos efectos, se licitarán los contratos del sector público necesarios para la adquisición, instalación, funcionamiento y mantenimiento continuo del cajero automático. Los gastos derivados de estos contratos y cualesquiera otros derivados de la ejecución subsidiaria irán a cargo del fondo de garantía que se regula en la sección 2a de este capítulo.

2. Los ayuntamientos interesados que lo soliciten previamente podrán, por delegación del ministerio competente en materia de economía, ejecutar subsidiariamente la instalación del cajero automático y, en consecuencia, licitar los contratos necesarios para la instalación correspondiente, en los términos del apartado anterior. Asimismo, se podrá delegar la ejecución subsidiaria en las asociaciones de entidades locales que lo soliciten, siempre que dispongan de una central de contratación, de acuerdo con el apartado 3 de la disposición adicional quinta de la Ley 7/1985, de 2 de abril, reguladora de las bases del régimen local.

3. Con la solicitud previa de los ayuntamientos, los departamentos competentes en materia de economía de las comunidades autónomas podrán, por delegación del ministerio competente en materia de economía, ejecutar subsidiariamente la instalación de los cajeros automáticos de los ayuntamientos de su ámbito territorial que no puedan asumir las funciones y actuaciones derivadas de la ejecución subsidiaria correspondiente. A estos efectos, las comunidades autónomas podrán licitar globalmente, por lotes y ámbito provincial, los contratos necesarios para la instalación correspondiente, en los términos del apartado 1 de este artículo.

4. En caso de que la ejecución subsidiaria no pudiera efectuarse en los términos del apartado anterior, los entes locales supramunicipales podrán, por delegación del ministerio competente en materia de economía, ejecutar subsidiariamente la instalación de los cajeros automáticos de los ayuntamientos de su ámbito territorial.

5. En todos los supuestos de contratación previstos en este artículo, y a los efectos de la reserva de crédito correspondiente, la Administración pública que ejecute subsidiariamente la instalación de los cajeros solicitará el traspaso de los fondos correspondientes a la administración del fondo de garantía que se establece en la sección 2a de este capítulo.

Artículo 26. *Entidades financieras proveedoras referentes.*

1. Cada cajero automático instalado de acuerdo con el régimen establecido en esta subsección se asignará a una entidad financiera proveedora, denominada referente, que velará por el funcionamiento, mantenimiento y operatividad continuada del cajero automático, en las condiciones establecidas en el artículo 7 de esta ley.

2. El departamento competente en economía de las comunidades y ciudades autónomas determinará, por resolución, las entidades financieras proveedoras referentes de cada cajero automático que se instale de acuerdo con el régimen establecido en este capítulo.

3. La designación de las entidades financieras proveedoras como referentes se realizará en función del criterio de proximidad en relación con los cajeros de la red propia de la entidad financiera proveedora.

4. A fin de garantizar el funcionamiento del cajero automático en las condiciones establecidas en el artículo 7 de esta ley, las entidades financieras proveedoras referentes ejercerán las siguientes funciones:

a. Supervisar el funcionamiento de los cajeros automáticos asignados, sin perjuicio de las obligaciones de supervisión y control que correspondan asimismo a la empresa o empresas que presten el servicio de mantenimiento de los cajeros automáticos. A tal efecto, las entidades financieras proveedoras referentes informarán puntualmente a la empresa o empresas que presten el servicio de mantenimiento de los cajeros automáticos asignados de las incidencias que dificulten o impidan el funcionamiento adecuado del cajero automático, sin perjuicio de las facultades que corresponden en este ámbito al responsable del contrato, de acuerdo con la legislación en materia de contratos del sector público.

b. Suministrar los billetes de los cajeros automáticos asignados.

5. Los gastos derivados del ejercicio de las funciones anteriores irán a cargo de la entidad financiera proveedora referente, sin perjuicio de lo establecido en el artículo 27 de esta ley.

6. El incumplimiento de las funciones que establece este artículo comportará la comisión de una infracción grave a los efectos de la Ley 10/2014, de 26 de junio, de ordenación, supervisión y solvencia de entidades de crédito. En particular, y con el requerimiento previo a la entidad financiera por parte del ministerio competente en materia de economía que esta deberá atender en el plazo de un mes, se considerarán infracciones graves las conductas siguientes:

a. No conectar el cajero con los servicios corporativos de la entidad financiera que sean necesarios para la prestación del servicio bancario básico.

b. No mantener el cajero en las condiciones necesarias para la prestación del servicio bancario básico.

Artículo 27. Gastos derivados de la instalación obligatoria mediante ejecución subsidiaria.

1. Sin perjuicio de las funciones que ejercen las entidades financieras proveedoras referentes, de acuerdo con el artículo anterior, los gastos derivados de la adquisición, instalación, funcionamiento y mantenimiento del cajero automático instalado en los términos establecidos en esta subsección irán a cargo del fondo de garantía que se regula en la sección 2a de este capítulo.

2. En los tributos exigidos por la normativa aplicable para la instalación de cajeros automáticos, el sujeto pasivo será, por sustitución, el fondo de garantía que se regula en la sección 2a de este capítulo, de acuerdo con lo establecido en el apartado 3 del artículo 36 de la Ley 58/2003, de 17 de diciembre, general tributaria.

Subsección 3a. Prestación del servicio a través de cajeros automáticos móviles

Artículo 28. Prestación del servicio a través de cajeros automáticos móviles.

Sin perjuicio de lo establecido en las subsecciones 1a y 2a de esta sección, atendiendo a las características relativas a la ubicación de los municipios, a los gastos derivados de la instalación y mantenimiento de los cajeros en estos municipios, y con la garantía previa por parte de la entidad financiera de la prestación de los servicios bancarios básicos previstos en esta ley durante un mínimo de tres días semanales y en el horario de apertura al público aplicado por las entidades financieras a sus clientes, el ministerio competente en materia de economía podrá entender cumplidas las obligaciones exigidas por esta ley a las entidades financieras mediante la prestación del servicio a través de cajeros automáticos móviles.

Sección 2a. Fondo de garantía del servicio de cajero automático en los municipios en riesgo de exclusión financiera

Artículo 29. *Creación y configuración.*

1. Se crea el fondo de garantía del servicio de cajero automático en los municipios en riesgo de exclusión financiera, adscrito a la Administración General del Estado, en los términos del capítulo VIII del título II de la Ley 40/2015, de 1 de octubre, de régimen jurídico del sector público.

2. El fondo de garantía es único, pero territorializado a nivel de comunidades y ciudades autónomas en función de las aportaciones realizadas por las entidades financieras proveedoras en cada ámbito territorial.

Artículo 30. *Objeto.*

El fondo de garantía tiene por objeto financiar las operaciones necesarias para la instalación, funcionamiento y mantenimiento de los cajeros automáticos en los municipios en riesgo de exclusión financiera que se instalen de acuerdo con el régimen que se establece en la subsección 2a de la sección 1a de este capítulo.

Artículo 31. *Dotación.*

1. La dotación del fondo de garantía deriva de las aportaciones de las entidades financieras proveedoras, en los términos que establece el artículo 32.

2. La dotación inicial del fondo de garantía se calcula según los criterios siguientes:

- a. El presupuesto de instalación y puesta en funcionamiento de un cajero automático.
- b. El número de cajeros automáticos que se han de instalar de acuerdo con los criterios que establece esta ley.
- c. El presupuesto del servicio de mantenimiento integral anual de un cajero automático, que se cuantifica en un 10% del producto de los conceptos de las letras a) y b).
- d. Los demás gastos necesarios para el funcionamiento del cajero, que se cuantifica en un 2% del producto de los conceptos de las letras a) y b).

3. En las dotaciones sucesivas, los porcentajes establecidos en las letras c) y d) del apartado anterior se incrementarán o decrementarán según el volumen real de los gastos de mantenimiento y funcionamiento de los cajeros automáticos en el ejercicio anterior.

4. A partir del segundo año de funcionamiento del fondo de garantía, las aportaciones de las entidades financieras proveedoras tendrán por objeto financiar los gastos de funcionamiento y mantenimiento del servicio de cajero automático, sin perjuicio de las nuevas aportaciones que deriven, si procede, de la revisión de la lista de municipios en riesgo de exclusión financiera o de necesidades sobrevenidas.

Artículo 32. *Aportaciones.*

1. Las aportaciones de las entidades financieras proveedoras se configuran como prestaciones patrimoniales de carácter público, en los términos del artículo 31.3 de la Constitución, y tienen la consideración de ingresos de derecho público afectados a la garantía del derecho de acceso a un servicio de cajero automático de proximidad.

2. La aportación de cada entidad financiera proveedora se calcula en función de su implantación provincial, computada en relación con su volumen de depósitos.

3. La recaudación de las aportaciones se realizará de acuerdo con la normativa y prerrogativas aplicables en el ámbito de la recaudación de los ingresos de derecho público del Estado.

4. Para recaudar las aportaciones, el ministerio competente en materia de economía notificará la liquidación correspondiente a las entidades financieras proveedoras,

concediéndoles un plazo voluntario de pago. El impago de las aportaciones por parte de las entidades financieras proveedoras comportará el inicio del procedimiento de apremio correspondiente.

TÍTULO III

Derecho a la garantía del acceso a los servicios bancarios

Artículo 33. *Derecho a la garantía del acceso a los servicios bancarios.*

El derecho al acceso a los servicios bancarios conlleva:

- a) El mantenimiento del funcionamiento de los cajeros externos de las oficinas bancarias cerradas físicamente.
- b) El incremento del personal de apoyo en las oficinas bancarias para ayudar a las personas con menores capacidades digitales para hacer las operativas necesarias.
- c) La instalación de señales e indicaciones de prioridad en el uso de cajeros automáticos por parte de personas vulnerables.
- d) La promoción de la reserva de cajeros para el uso exclusivo de personas vulnerables.
- e) La implantación de tecnologías de accesos a la banca que sean sencillas, comprensibles, inclusivas y seguras.
- f) El establecimiento de mecanismo que garanticen la máxima seguridad para proteger a los usuarios bancarios de robos, engaños y estafas en línea.
- g) El desarrollo de las medidas necesarias para garantizar la atención presencial de las personas mayores y de todos los colectivos para los cuales el acceso a los servicios financieros por medio de las nuevas tecnologías es un motivo de exclusión financiera.

Disposición adicional primera. *Exclusiones.*

Lo previsto en esta ley no será de aplicación a los bancos de inversión ni a las entidades financieras cuya ficha bancaria no haya sido otorgada por el Banco de España.

Disposición adicional segunda. *Retirada de efectivo en cajeros automáticos.*

Sin perjuicio del régimen de garantía del servicio de cajero automático que establece esta ley, el régimen de retirada de efectivo en cajeros automáticos es el que se establece en la disposición adicional segunda del Real decreto ley 19/2018, de 23 de noviembre, de servicios de pago y otras medidas urgentes en materia financiera.

Disposición adicional tercera. *Delegación de atribuciones y funciones.*

Las atribuciones y funciones de la Administración General del Estado que esta ley no delega en las comunidades, ciudades autónomas y entidades locales, serán delegables en estas por convenio.

Disposición adicional cuarta. *Cajeros automáticos preexistentes en los entes de ámbito territorial inferior al municipio.*

Sin perjuicio de lo establecido en el apartado 2 del artículo 6 de esta ley, los cajeros automáticos que en la fecha de entrada en vigor de esta ley estén instalados en los entes de ámbito territorial inferior al municipio, deberán mantenerse operativos. A estos efectos, el mantenimiento del servicio de cajero automático se garantizará, si procede, a través de los regímenes de instalación establecidos en los capítulos II y III del título II de esta ley.

Disposición adicional quinta. *Cajeros automáticos móviles y agentes financieros.*

Sin perjuicio del régimen de la prestación del servicio de cajero automático de proximidad que establece esta ley, las entidades financieras proveedoras podrán complementarla y reforzarla voluntariamente mediante la utilización de cajeros automáticos móviles y agentes financieros.

Disposición final primera. *Título competencial.*

Esta ley se aprueba al amparo de los apartados 11 y 13 del artículo 149.1 de la Constitución española, que atribuyen al Estado la competencia exclusiva sobre las bases de la ordenación del crédito, banca y seguros y sobre las bases y coordinación de la planificación general de la actividad económica, respectivamente.

Disposición final segunda. *Desarrollo normativo de la ley.*

Se faculta al Consejo de Ministros y a la persona titular del ministerio competente en materia de economía para dictar las disposiciones reglamentarias que sean necesarias para el desarrollo de la presente ley, así como para acordar las medidas necesarias para garantizar la ejecución e implantación efectiva de lo que establece esta ley.

Disposición final tercera. *Entrada en vigor.*

Esta ley entra en vigor a los veinte días siguientes al de su publicación en el «Boletín Oficial del Estado».

A la Mesa del Congrés dels Diputats

Míriam Nogueras i Camero, Josep Maria Cruset i Domènech i Isidre Gavín i Valls, diputats del Grup Parlamentari Junts per Catalunya, d'acord amb l'establert a l'article 124 i ss del Reglament de la Cambra, presenta per al seu debat al Ple una Proposició de Llei de garantia del servei de caixer automàtic en els municipis en risc d'exclusió financera.

Palacio del Congrés dels Diputats, 28 de novembre de 2023.—**Josep Maria Cruset Domènech e Isidre Gavín i Valls**, Diputats.—**Miriam Nogueras i Camero**, Portaveu del Grupo Parlamentario Junts per Catalunya.

PROPOSICIÓ DE LLEI DE GARANTIA DEL SERVEI DE CAIXER AUTOMÀTIC EN ELS MUNICIPIS EN RISC D'EXCLUSIÓ FINANCERA

Exposició de motius

L'exclusió financera d'una part de la ciutadania, derivada del tancament constant i persistent d'oficines bancàries i caixers automàtics en l'última dècada, s'ha convertit en una realitat ineludible, que afecta especialment a col·lectius vulnerables i que ha de ser revertida immediatament en benefici de la igualtat i la justícia social.

Segons les últimes dades publicades pel «Banco de España», es constata que el número de caixers automàtics havia disminuït l'any 2017 en un 17,6%, passant dels 61.714, que existien al 2008, als 50.839 l'any 2017, tendència fortament territorialitzada i que es manté constant a les zones rurals o de poca renda per càpita. En aquest sentit, s'ha de remarcar que, seguint amb les dades exposades pel «Banco de España», l'any 2017 un total de 4.109 municipis espanyols havien perdut l'única oficina bancària que disposaven, el que suposava que un 2,7% de la població espanyola no disposava en la citada data d'aquest servei en el seu municipi. Si bé és cert que s'han intentat determinades actuacions per a pal·liar aquests efectes, que ho han aconseguit, almenys parcialment, no poden

considerar-se suficients; entre elles destacaríem els serveis mòbils de caixer automàtic o els convenis amb agents financers.

D'altra banda, a nivell doctrinal, cada vegada és més amplia la consideració que l'accés als serveis bancaris no és una mera conseqüència d'una activitat mercantil, sinó un verdader dret de la ciutadania que, si bé no té la consideració de dret fonamental, no per això ha de ser obviat pels poders públics i menys encara en un context financer i tecnològic en el qual l'accés als serveis bancaris s'està convertint en indispensable i bàsic.

En aquest context, els poders públics han d'articular els instruments necessaris, en aquest cas legals, per a revertir la situació i garantir la inclusió financera del municipi de residència.

Així, aquest llei té com a finalitat garantir l'accés als serveis bancaris bàsics a través d'un servei de caixer automàtic de proximitat, amb independència del municipi de residència.

Aquesta llei conté trenta dos articles, ordenats en tres títols; cinc disposicions addicionals, i tres disposicions finals.

El títol preliminar, relatiu a les disposicions generals, estableix l'objecte, la finalitat, l'àmbit d'aplicació i les definicions dels conceptes de referència de la llei.

En relació al seu àmbit d'aplicació, la llei s'aplica al servei de caixer automàtic prestat per les entitats financeres proveïdores de serveis de pagament i de retirada d'efectiu que siguin titulars de caixers automàtics en territori espanyol, de les enumerades en els punts 1 a 4 de la lletra a) de l'apartat 2 de la disposició addicional segona del Real decret llei 19/2018, de 23 de novembre, de serveis de pagament i altres mesures urgents en matèria financera.

El concepte de municipis en risc d'exclusió financera, s'entén, a efectes de la llei, els municipis que no disposin de caixer automàtic en el seu terme municipal.

El títol I, relatiu al dret d'accés a un servei de caixer automàtic de proximitat, proclama el dret d'accés corresponent i les condicions de la prestació del servei de caixer automàtic, que ha de ser accessible, ininterromput o amb una operativa bàsica mínima.

El títol II, relatiu a l'establiment del servei de caixer automàtic en els municipis en risc d'exclusió financera, s'estructura en tres capítols, de l'I al III, que tenen per objecte regular, respectivament, la relació de municipis en risc d'exclusió financera (capítol I), el règim d'instal·lació voluntària dels caixers automàtics (capítol II) i, finalment, el règim d'instal·lació obligatòria d'aquests caixers (capítol III).

El capítol III del títol II, relatiu a la instal·lació obligatòria, s'estructura en dues seccions, la 1a i la 2a, que tenen per objecte regular, respectivament, la implementació del procés d'instal·lació obligatòria (secció 1a) i la creació del fons de garantia del servei de caixer automàtic en els municipis en risc d'exclusió financera (secció 2a). Així mateix, la secció 1a del capítol III del títol II s'estructura en tres subseccions, la 1a, la 2a i la 3a, que tenen per objecte regular, respectivament, la instal·lació obligatòria mitjançant requeriment previ a les entitats financeres (subsecció 1a), la instal·lació obligatòria mitjançant execució subsidiària de l'Administració pública (subsecció 2a), i la prestació del servei a través de caixers automàtics (subsecció 3a).

El títol II de la llei té com a objecte regular els procediments per a determinar la relació de municipis en risc d'exclusió financera i establir els règims d'instal·lació corresponents.

En concret, s'estableixen dos règims d'instal·lació a través dels quals es garanteix la prestació del servei de caixer automàtic en tots els municipis en risc d'exclusió financera el règim d'instal·lació voluntària, amb caràcter preferent, i el règim d'instal·lació obligatòria, amb caràcter subsidiari.

En efecte, el règim preferent és el de la instal·lació voluntària per part de les entitats financeres proveïdores, ja que la llei es basa en el principi de voluntarietat, per tal que les entitats puguin instal·lar els seus caixers automàtics en els municipis que més els convingui des del punt de vista comercial o empresarial.

Així, només si el règim d'instal·lació voluntària no cobris les necessitats de tots els municipis en risc d'exclusió financera, operaria en el règim d'instal·lació obligatòria, que tenen, per tant, caràcter subsidiari respecte al règim d'instal·lació voluntària.

El règim d'instal·lació obligatòria s'ordena en dues modalitats d'instal·lació, que es tradueixen en dues de les subseccions que configuren la secció 1a del capítol III del títol II: la instal·lació obligatòria mitjançant requeriment previ a les entitats financeres (secció 1a), i la instal·lació obligatòria mitjançant execució subsidiària per l'Administració pública (secció 2a). No obstant, la subsecció 3a del capítol III del títol II preveu que, en determinades condicions i en funció de les característiques dels municipis, s'hi pot prestar el servei a través de caixers automàtics mòbils.

En el marc de la instal·lació obligatòria, destaca particularment el règim d'instal·lació mitjançant execució subsidiària per l'Administració Pública, que es caracteritza per la seva subsidiarietat respecte a la instal·lació obligatòria mitjançant requeriment previ i perquè el finançament de les actuacions corresponents per la instal·lació dels caixers automàtics es finançarà a càrrec d'un fons de nova creació, dotat a partir de les aportacions de les entitats financeres proveïdores en funció de criteris objectius, denominat fons de garantia del servei de caixer automàtic en els municipis en risc d'exclusió financera, i adscrit a l'Administració General de l'Estat.

En relació a les disposicions addicionals, la primera estableix l'exclusió de determinades entitats financeres de l'àmbit de l'aplicació de la llei; la segona reitera el règim de retirada d'efectiu en caixers automàtics que estableix la legislació aplicable, a la que es remet; la tercera habilita a l'Estat per a que delegui les seves atribucions i funcions a les comunitats, ciutats autònomes i entitats locals; la quarta, relativa al règim dels caixers automàtics preexistents en els ens d'àmbit territorial inferior al municipi, té per objecte garantir l'existència de caixers automàtics en aquests àmbits territorials, i la cinquena, relativa als caixer automàtics mòbils i als agents financers, estableix que aquests instruments complementen i reforcen la prestació del servei de caixer automàtic que estableix aquesta llei.

Finalment, en relació a les disposicions finals, la primera estableix els títols competencials de referència; la segona habilita el desenvolupament normatiu de la llei, i la tercera estableix el règim de l'entrada en vigor de la llei, que és l'ordinari.

TÍTOL PRELIMINAR

Disposicions generals

Article 1. *Objecte.*

L'objecte d'aquesta llei és establir el règim de garantia de la prestació del servei de caixer automàtic en els municipis en risc d'exclusió financera.

Article 2. *Finalitat.*

La finalitat d'aquest llei és garantir a totes les persones l'accés als serveis bancaris bàsics mitjançant un caixer automàtic de proximitat, amb independència del municipi de residència.

Article 3. *Àmbit d'aplicació.*

Aquesta llei s'aplica al servei de caixer automàtic prestat per les entitats financeres proveïdores de serveis de pagament i de retirada d'efectiu, autoritzades per captar dipòsit, que siguin titulars de caixers automàtics en territori espanyol, de les enumerades en els punts 1 a 4 de la lletra a) de l'apartat 1 de la disposició addicional segona del Real decret llei 19/2018, de 12 de novembre, de serveis de pagament i altres mesures urgents en matèria financera, sense perjudici de l'establert en la disposició addicional primera d'aquesta llei.

Article 4. *Definicions.*

Als efectes exclusius d'aquesta llei, s'entén per:

- a) Serveis bancaris bàsics: el servei de caixer automàtic que es descriu a l'apartat f) d'aquest article.
- b) Municipis en risc d'exclusió financera: els municipis que no disposen de caixer automàtic en el seu terme municipal, així com els ens d'àmbit territorial inferior al municipi corresponents.
- c) Ens d'àmbit territorial inferior al municipi: forma d'organització desconcentrada del municipi per a l'administració de nuclis de població separats, en els termes de l'article 24 bis de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local.
- d) Entitat financera proveïdora: les entitats financeres que ofereixen serveis de pagament i de retirada d'efectiu i que són titulars de caixers automàtics en territori espanyol, en els termes establerts en l'article 3 d'aquesta llei.
- e) Entitat financera proveïdora referent: l'entitat financera proveïdora que vetlla pel funcionament, manteniment i operativitat continuada dels caixers automàtics que s'instal·len obligatòriament d'acord amb el règim establert amb el règim establert en el capítol III del títol II d'aquesta llei.
- f) Servei de caixer automàtic: el servei prestat per una entitat financera proveïdora que permet que les persones usuàries disposin d'un caixer automàtic amb la operativa bàsica que es descriu en l'apartat següent.
- g) Operativa bàsica del servei de caixer automàtic: el conjunt de funcions que ha d'oferir, com a mínim, un servei de caixer automàtic, en els termes establerts en l'apartat 6 de l'article 7 d'aquesta llei.
- h) Caixer automàtic: dispositiu automàtic allotjat en una instal·lació permanent que permet que les persones usuàries accedeixin a la operativa bàsica d'un servei de caixer automàtic.
- i) Manteniment de caixer automàtic: el conjunt de serveis no bancaris i subministraments que permeten el funcionament adequat del caixer automàtic.

TÍTOL I

Dret d'accés als serveis bancaris a través d'un servei de caixer automàtic de proximitat.

Article 5. *Dret d'accés als serveis bancaris a través d'un servei de caixer automàtic de proximitat.*

Totes les persones tenen dret a accedir als serveis bancaris a través d'un servei de caixer automàtic de proximitat, en els termes que estableix aquesta llei, amb independència del municipi de residència.

Article 6. *Servei de caixer automàtic de proximitat en els municipis amb risc d'exclusió financera.*

1. Amb l'objectiu de garantir el dret d'accés als serveis bancaris a través d'un servei de caixer automàtic de proximitat, els municipis que es trobin en risc d'exclusió financera d'acord amb el que estableix aquesta llei, hauran de disposar, com a mínim, d'un caixer automàtic en el seu terme municipal.

2. En els ens d'àmbit territorial inferior al municipi, el dret d'accés es garanteix a través del caixer automàtic del municipi al que pertanyen, garantit així mateix en el termes establerts en l'apartat anterior d'aquest article.

Article 7. Servei de caixer automàtic.

1. El dret d'accés als serveis bancaris a través d'un servei de caixer automàtic de proximitat s'articula a través dels caixers automàtics que s'instal·len d'acord amb l'establert als capítols II i III del títol II d'aquesta llei.

2. El servei de caixer automàtic es prestarà en condicions d'accessibilitat universal, en els termes establerts en el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, aprovat pel Real decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre. A aquests efectes, el caixer haurà de complir amb la normativa aplicable en matèria d'accessibilitat.

3. La instal·lació del caixer automàtic es portarà a terme en tot cas, d'acord amb les normes tècniques que corresponguin i de conformitat amb la normativa aplicable en matèria de seguretat i edificació.

4. El caixer automàtic prestarà servei de manera continuada les 24 hores del dia, tots els dies de l'any, i disposarà de les característiques i funcionalitats tècniques pròpies dels caixers automàtics de la xarxa de caixers automàtics de les entitats financeres proveïdores. El servei es prestarà en les llengües cooficials de les comunitats autònomes.

5. Les entitats financeres proveïdores del servei de caixer automàtic vetllaran pel funcionament, manteniment i operativitat continuada del caixer automàtic.

6. El caixer automàtic prestarà, com a mínim, les funcions d'operativa bàsica següents:

- a. Retirada i ingrés de diner en efectiu.
- b. Pagament de rebuts i tributs.
- c. Consultes de moviments i saldos.
- d. Obtenció d'extractes.
- e. Realització de transferències.

Article 8. Prohibició de repercussió en les persones usuàries de les despeses derivades de l'establiment i manteniment del servei de caixer automàtic de proximitat.

Les despeses que derivin de l'establiment i manteniment del servei de caixer automàtic de proximitat que estableix aquesta llei no podran repercutir-se en les persones usuàries del servei, sense perjudici de les comissions aplicables amb caràcter general per les entitats financeres proveïdores pels serveis prestats a través de caixers automàtics.

TÍTOL II

Establiment del servei de caixer automàtic en els municipis en risc d'exclusió financera

CAPÍTOL I

Relació de municipis d'exclusió financera

Article 9. Llista preliminar.

En el termini de dos mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, el «Banco de España» remetrà al ministeri competent en matèria d'economia una llista preliminar amb la relació actualitzada de municipis que es trobin en risc d'exclusió financera d'acord amb els criteris que estableixi aquesta llei, agrupats per província, comunitat i ciutat autònoma. El «Banco de España», si no disposés de tota la informació necessària, podrà obtenir-la de les comunitats i ciutats autònomes.

Article 10. *Llista provisional.*

En el termini de quinze dies des de la fi del termini que s'estableix en l'apartat anterior, el ministeri competent en matèria d'economia, publicarà al «Boletín Oficial del Estado» la llista provisional de municipis en risc d'exclusió financera, agrupats per províncies, comunitats i ciutats autònomes.

Article 11. *Consulta als ajuntaments.*

Amb la publicació de la llista provisional al «Boletín Oficial del Estado», s'obrirà un tràmit de consulta per tal que els ajuntaments, en el termini d'un mes, al·leguin davant el ministeri competent en matèria d'economia el que considerin oportú i remetin, si s'escau, la documentació que s'estableix en l'article següent.

Article 12. *Espais per a la instal·lació dels caixers automàtics.*

1. En el mateix termini i tràmit que estableix l'article anterior, i sense perjudici del que s'estableix a l'apartat següent, els ajuntaments remetran al ministeri competent en matèria d'economia una relació dels espais de titularitat municipal que es proposin per a la instal·lació de caixers automàtics.

2. Quan no es disposi d'un espai de titularitat municipal adequat, en termes d'accessibilitat o seguretat, previ acord amb les persones físiques o jurídiques titulars dels immobles, la instal·lació dels caixers automàtics en espais de titularitat privada oberts al públic en els que es desenvolupin activitats comercials o mercantils.

3. En la selecció dels espais, els ajuntaments vetllaran perquè les ubicacions siguin adequades amb l'objectiu de garantir un servei de caixer autònom permanent i continuant, en els termes establerts a l'article 7 d'aquesta llei.

4. La relació dels espais contindrà la informació i documentació següent:

- a. Adreça.
- b. Descripció.
- c. Plànols i fotografies.
- d. En els supòsits previstos en l'apartat 1 d'aquest article, s'indicarà el títol que habiliti l'ocupació corresponent d'acord amb la normativa d'aplicació.
- e. En els supòsits previstos a l'apartat 2 d'aquest article, si procedeix, s'indicarà el títol acordat amb les persones físiques o jurídiques titulars dels immobles que habiliti l'ocupació corresponent.

5. Els ajuntaments determinaran, d'acord amb les seves competències, el títol en virtut del qual es poden ocupar i utilitzar els espais municipals destinats a la instal·lació dels caixers automàtics, i tramitaran els expedients corresponents, que inclouran, si s'escau, l'atorgament de la llicència corresponent.

Article 13. *Al·legacions de les comunitats i ciutats autònomes.*

Les al·legacions que, si s'escau, formulin els ajuntaments en el tràmit de consulta que estableix l'article 11, es traslladaran, en el termini de deu dies, pel ministeri competent en matèria d'economia a la comunitat o ciutat autònoma corresponent amb l'objectiu que puguin formular al·legacions, en el termini de vint dies.

Article 14. *Llista definitiva.*

1. En el termini d'un mes des de la finalització del tràmit de consulta, el ministeri competent en matèria d'economia aprovarà, per resolució, la llista definitiva dels municipis amb risc d'exclusió financera.

2. La llista definitiva de municipis en risc d'exclusió financera contindrà la següent informació:

- a. La relació de municipis, agrupats per comunitat autònoma, província i ciutat autònoma.
- b. La relació de les ubicacions i adreces dels espais proposats pels ajuntaments.
- c. La indicació del títol que habiliti la ocupació dels espais.

3. La llista definitiva es publicarà al «Boletín Oficial del Estado».

Article 15. *Revisió i actualització.*

Per tal de garantir el dret d'accés a un servei de caixer automàtic de proximitat, la llista definitiva de municipis en risc d'exclusió financera es revisarà i actualitzarà cada dos anys, d'acord amb el procediment que preveu aquest capítol.

CAPÍTOL II

Instal·lació voluntària.

Article 16. *Propostes d'instal·lació.*

1. En el termini d'un mes des de la publicació al «Boletín Oficial del Estado» de la llista definitiva de municipis en risc d'exclusió financera, les entitats proveïdores podran proposar al ministeri competent en matèria d'economia, mitjançant una comunicació electrònica de les previstes a la normativa d'aplicació, la instal·lació d'un o diversos caixers automàtics en els municipis en risc d'exclusió financera que considerin oportuns.

2. En cas que un municipi disposi de més d'un espai disponible, les entitats financeres proveïdores, en la seva comunicació, podran indicar la seva preferència per un d'ells, sense perjudici de la instal·lació de dos o més caixers automàtics en un mateix espai, si així ho sol·liciten les entitats financeres. Així mateix, les entitats financeres proveïdores podran proposar altres ubicacions d'instal·lació dins del terme municipal del municipi que sol·licitin.

Article 17. *Relació de propostes.*

En el termini d'un mes de la finalització del termini que estableix l'article anterior, el ministeri competent en matèria d'economia, publicarà al «Boletín Oficial del Estado» la relació de propostes, agrupades per comunitat autònoma, província i ciutat autònoma amb el següent contingut:

- a. La relació dels municipis seleccionats per les entitats financeres proveïdores.
- b. La relació de les entitats financeres proveïdores proponentes.
- c. La relació de l'espai o espais seleccionats per les entitats financeres proveïdores proponentes, ja siguin els de titularitat municipal o els de titularitat privada, d'acord amb els apartats 1 i 2 de l'article 12 d'aquesta llei.
- d. La indicació del títol que habiliti la ocupació dels espais seleccionats.
- e. La relació dels municipis no seleccionats per les entitats financeres proveïdores.

Article 18. *Concurrencia de propostes.*

En el cas que dues o més entitats financeres proveïdores proposin la instal·lació d'un caixer automàtic en un mateix municipi, s'entendrà que totes realitzaran la instal·lació d'un caixer automàtic en els termes que estableix aquesta llei, sense perjudici que les entitats acordin prestar de manera conjunta el servei a través d'un caixer automàtic compartit. La prestació compartida del servei, si s'escau, no podrà comportar despeses específiques o comissions addicionals per a les persones usuàries del caixer automàtic, d'acord amb el que estableix l'article 8 d'aquesta llei.

Article 19. Actuacions preparatòries.

En el termini d'un mes des de la publicació de la relació de propostes, els ajuntaments contactaran amb les entitats financeres proveïdores per a coordinar l'inici de les actuacions d'instal·lació corresponents, sense perjudici de la tramitació per part dels ajuntaments dels expedients que correspongui, d'acord amb el que s'estableix a l'article 5 de l'apartat 12 d'aquesta llei.

Article 20. Municipis sense proposta d'instal·lació.

En el cas que un municipi no rebi cap proposta d'instal·lació de caixer automàtic per part de les entitats financeres proveïdores, s'aplica el règim del capítol III d'aquest títol.

Article 21. Instal·lació del caixer automàtic.

La instal·lació i posada en funcionament del caixer automàtic es realitzarà en el termini d'un mes, a comptar des de la notificació de l'últim acte administratiu exigible per la normativa aplicable per a la instal·lació de caixers automàtics.

Article 22. Despeses derivades de la instal·lació voluntària.

1. Les despeses derivades de la instal·lació, funcionament i manteniment del caixer automàtic aniran a càrrec de l'entitat financera proveïdora corresponent.
2. En els tributs exigits per la normativa aplicable per a la instal·lació de caixers automàtics, el subjecte passiu serà l'entitat financera proveïdora corresponent.

CAPÍTOL III

Instal·lació obligatòria.

Secció 1a. Implementació

Subsecció 1a. Instal·lació obligatòria mitjançant requeriment previ.

Article 23. Requeriment previ.

1. La instal·lació obligatòria regulada en aquesta subsecció es fonamenta en el principi d'equitat. A aquest efecte, el número de caixers automàtics que correspongui instal·lar i mantenir operatius de cada entitat financera es determinarà equitativament entre totes les entitats financeres, en els terme establerts en el següent apartat.

2. En els municipis en risc d'exclusió financera que no rebi cap proposta d'instal·lació voluntària per part de les entitats financeres proveïdores, la instal·lació de caixer automàtic corresponent es portarà a terme d'acord amb les normes següents:

a. En el termini d'un mes des de la publicació de la relació de propostes que estableix l'article 17 d'aquesta llei, el ministeri competent en matèria d'entitats financeres proveïdores per tal que portin a terme la instal·lació de caixers automàtics en aquells municipis en risc d'exclusió financera que no hagin rebut cap proposta d'instal·lació voluntària.

b. El criteri per a determinar les entitats financeres afectades i el número de caixers que hauran d'instal·lar i mantenir operatius és la quota de mercat, calculada en funció de la seva implantació provincial computada en relació amb el seu volum de dipòsits i préstecs i avançaments. A aquests efectes, el «Banco de España» remetrà la ministeri competent en matèria d'economia la informació necessària per a fixar aquesta quota de mercat

c. A partir de la informació tramesa pel «Banco de España», atenent el percentatge de quota de mercat que correspongui a cada entitat financera a nivell provincial, es fixarà el número de caixers que aquesta hagi d'assumir amb indicació dels municipis

corresponents, atenent, com a primer criteri, i fins a cobrir aquest percentatge, a la proximitat amb altres caixers operats per cada entitat.

d. A partir de l'establert al punt anterior, s'efectuarà un requeriment d'instal·lació, que es publicarà al «Boletín Oficial del Estado», i es concedirà a les entitats financeres proveïdores un termini de quinze dies hàbils des de la publicació per tal que confirmin al ministeri competent en matèria d'economia, mitjançant comunicació electrònica, els municipis en els que portaran a terme la instal·lació.

e. No realitzar la confirmació dins del termini o rebutjar la instal·lació requerida es considerarà un incompliment als efectes de l'apartat 6 de l'article 26 d'aquesta llei.

f. Confirmada la instal·lació d'acord amb el previst en l'apartat anterior, l'inici de la instal·lació per part de les entitats financeres proveïdores es realitzarà en els termes i el termini establert a l'article 21 d'aquesta llei.

g. Als efectes d'aquest article, per instal·lació de caixer automàtic s'entén la prestació del servei de caixer automàtic d'acord amb el que estableix l'article 7 d'aquesta llei.

3. En cas que la instal·lació no pogués efectuar-se en el que estableix l'apartat 2 d'aquest article, la instal·lació dels caixers automàtics s'efectuarà d'acord amb l'establert a la subsecció 2a d'aquesta secció.

Article 23. Despeses derivades de la instal·lació obligatòria mitjançant requeriment previ.

1. Les despeses derivades de la instal·lació, funcionament i manteniment del caixer automàtic instal·lat d'acord amb l'establert en aquesta subsecció aniran a càrrec de l'entitat financera proveïdora corresponent.

2. En els tributs exigits per la normativa aplicable per la instal·lació de caixers automàtics, el subjecte passiu serà l'entitat financera proveïdora corresponent.

Subsecció 2a. Instal·lació obligatòria mitjançant execució subsidiària.

Article 25. Execució subsidiària.

1. En cas que la instal·lació no pogués efectuar-se en els termes establerts a la subsecció 1a, el procés d'instal·lació del caixer automàtic es portarà a terme mitjançant l'execució subsidiària, d'acord amb l'article 102 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. A aquests efectes es licitaran els contractes del sector públic necessaris per a l'adquisició, instal·lació, funcionament i manteniment continu del caixer automàtic. Les despeses derivades d'aquests contractes i qualsevol altres derivats de l'execució subsidiària aniran a càrrec del fons de garantia que es regula a la secció 2a d'aquest capítol.

2. Els ajuntaments que ho sol·licitin prèviament podran, per delegació del ministeri competent en matèria d'economia, executar subsidiàriament la instal·lació del caixer automàtic i, en conseqüència, licitar els contractes necessaris per a la instal·lació corresponent, amb els termes de l'apartat anterior. Així mateix, es podrà delegar l'execució subsidiària en les associacions d'entitats locals que ho sol·licitin, sempre que disposin d'una central de contractació, d'acord amb l'apartat 3 de la disposició addicional cinquena de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local.

3. Amb la sol·licitud prèvia als ajuntaments, els departaments competents en matèria d'economia de les comunitats autònomes, podran, per delegació del ministeri competent en matèria d'economia, executar subsidiàriament la instal·lació dels caixers automàtics del seu àmbit territorial que no poden assumir les funcions i actuacions derivades de l'execució subsidiària corresponent. A aquests efectes, les comunitats autònomes podran licitar globalment, per lots i àmbit provincial, els contractes necessaris per a la instal·lació corresponent, en els termes de l'apartat 1 d'aquest article.

4. En el cas que l'execució subsidiària no pogués efectuar-se d'acord amb l'establert en l'apartat anterior, els ens locals supramunicipals podran, per delegació del ministeri

competent en matèria d'economia, executar subsidiàriament la instal·lació dels caixers automàtics dels ajuntaments en el seu àmbit territorial.

5. En tots els supòsits de contractació previstos en aquest article, i als efectes de la reserva de crèdit corresponent, l'Administració pública que executi subsidiàriament el traspàs dels fons corresponents a l'administració del fons de garantia que s'estableix en la secció 2a d'aquest capítol.

Article 26. *Entitats financeres proveïdores referents.*

1. Cada caixer automàtic instal·lat d'acord amb el règim establert en aquesta subsecció s'assignarà a una entitat financera proveïdora, denominada referent, que vetllarà pel funcionament, manteniment i operativitat continuada del caixer automàtic, en les condicions establertes a l'article 7 d'aquesta llei.

2. El departament competent en economia de les comunitats i ciutats autònomes, determinarà, per resolució, les entitats financeres proveïdores referents de cada caixer automàtic que s'instal·li d'acord amb el règim establert en aquest capítol.

3. La designació de les entitats financeres proveïdores com a referents es realitzarà en funció del criteri de proximitat en relació amb els caixers de xarxa pròpia de l'entitat financera proveïdora.

4. Amb l'objectiu de garantir el funcionament del caixer automàtic en les condicions establertes a l'article 7 d'aquesta llei, les entitats financeres proveïdores referents exerciran les següents funcions:

a. Supervisar el funcionament dels caixers automàtics assignats, sense perjudici de les obligacions de supervisió i control que corresponguin així mateix a l'empresa o empreses que prestin el servei de manteniment dels caixers automàtics. A aquest efecte, les entitats financeres proveïdores referents informaran puntualment a l'empresa o empreses que prestin el servei de manteniment dels caixers automàtics assignats de les incidències que dificultin o impedeixin el funcionament adequat del caixer automàtic, sense perjudici de les facultats que corresponen en aquest àmbit al responsable del contracte, d'acord amb la legislació en matèria de contractes del sector públic.

b. Subministrar els bitllets dels caixers automàtics assignats.

5. Les despeses derivades de l'exercici de les funcions anteriors a càrrec de l'entitat financera proveïdora referent, sense perjudici de l'establert a l'article 27 d'aquesta llei.

6. L'incompliment de les funcions que s'estableixen aquest article comportarà la comissió d'una infracció greu als efectes de la Llei 10/2014, de 26 de juny, d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit. En particular, i amb el requeriment previ a l'entitat financera per part del ministeri competent en matèria d'economia que aquesta haurà d'atendre en el termini d'un mes, es consideraran infraccions greus les conductes següents:

a. No connectar el caixer amb els serveis corporatius de l'entitat financera que siguin necessaris per a la prestació del servei bancari bàsic.

b. No mantenir el caixer en les condicions necessàries per a la prestació del servei bancari bàsic.

Article 27. *Despeses derivades de la instal·lació obligatòria mitjançant execució subsidiària.*

1. Sense perjudici de les funcions que exerceixin les entitats financeres proveïdores referents, d'acord amb l'article anterior, les despeses derivades de l'adquisició, instal·lació, funcionament i manteniment del caixer automàtic instal·lat en els termes establerts en la subsecció aniran a càrrec del fons de garantia que es regula a la secció 2.ª d'aquest capítol.

2. En els tributs exigits per la normativa aplicable per a la instal·lació de caixers automàtics, el subjecte passiu serà, per substitució, el fons de garantia que es regula a la secció 2a d'aquest capítol, d'acord amb l'establert a l'apartat 3 de l'article 36 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributaria.

Subsecció 3a. Prestació del servei de caixers automàtics mòbils

Article 28. *Prestació del servei a través de caixers automàtics mòbils.*

Sense perjudici de l'establert en les subseccions 1a i 2a d'aquesta secció, atenent a les característiques relatives a la ubicació dels municipis, a les despeses derivades de la instal·lació i manteniment dels caixers en aquests municipis, i amb la garantia prèvia per part de l'entitat financera de la prestació dels serveis bancaris bàsics previstos en aquesta llei durant un mínim de tres dies setmanals i en l'horari d'obertura al públic aplicat per les entitats financeres als seus clients, els ministeri competent en matèria d'economia podrà entendre complertes les obligacions exigides per aquesta llei a les entitats financeres mitjançant la prestació del servei a través de caixers automàtics mòbils.

Secció 2a. Fons de garantia del servei de caixer automàtic en els municipis amb risc d'exclusió financera

Article 29. *Creació i configuració.*

1. Es crea el fons de garantia del servei de caixer automàtic en els municipis en risc d'exclusió financera, adscrit a l'Administració General de l'Estat, en els termes del capítol VIII del títol II de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

2. El fons de garantia és únic, però territorialitzat a nivell de comunitats i ciutats autònomes en funció de les aportacions realitzades per les entitats financeres proveïdores en cada àmbit territorial.

Article 30. *Objecte.*

El fons de garantia té per objecte finançar les operacions necessàries per instal·lació, funcionament i manteniment dels caixers automàtics en els municipis en risc d'exclusió financera d'acord amb el règim que s'estableix en la subsecció 2a de la secció 1a d'aquest capítol.

Article 31. *Dotació.*

1. La dotació del fons de garantia deriva de les aportacions de les entitats financeres proveïdores, d'acord amb el que s'estableix a l'article 32.

2. La dotació inicial del fons de garantia es calcula segons els següents criteris:

- El pressupost d'instal·lació i posada en funcionament d'un caixer automàtic.
- El número de caixers automàtics que s'han d'instal·lar d'acord amb els criteris que estableix aquesta llei.
- El pressupost del servei de manteniment integral anual d'un caixer automàtic, que es quantifica en un 10% del producte els conceptes de les lletres a) i b).
- Les altres despeses necessàries per al funcionament del caixer, que es quantifica en un 2% del producte dels conceptes de les lletres a) i b).

3. En les dotacions successives, els percentatge establerts a les lletres c) i d) de l'apartat anterior s'incrementaran o disminuiran segons el volum real de les despeses de manteniment i funcionament dels caixers automàtics en l'exercici anterior.

4. A partir del segon any de funcionament del fons de garantia, les aportacions de les entitats financeres proveïdores tindran per objecte finançar les despeses de funcionament i manteniment dels serveis de caixer automàtic, sense perjudici de les noves aportacions que derivin, si s'escau, de la revisió de la llista de municipis en risc d'exclusió financera o de necessitats sobrevingudes.

Article 32. *Aportacions.*

1. Les aportacions de les entitats financeres proveïdores es configuren com les prestacions patrimonials de caràcter públic, en els termes de l'article 31.3 de la Constitució, i tenen la consideració d'ingressos de dret públic afectats a la garantia d'accés a un servei de caixer automàtic de proximitat.

2. L'aportació de cada entitat financera proveïdora es calcula en funció de la seva implantació provincial, computada en relació amb el seu volum de dipòsits.

3. La recaptació de les aportacions es realitzarà d'acord amb la normativa i prerrogatives aplicables a l'àmbit de la recaptació dels ingressos de dret públic de l'Estat.

4. Per a recaptar les aportacions, el ministeri competent en matèria d'economia notificarà la liquidació corresponent a les entitats financeres proveïdores, concedint-los un termini voluntari de pagament. L'impagament de les aportacions per part de les entitats financeres proveïdores comportarà l'inici del procediment de constrenyiment corresponent.

TÍTOL III

Dret a la garantia de l'accés als serveis bancaris

Article 33. *Dret a la garantia de l'accés als serveis bancaris.*

El dret a l'accés als serveis bancaris comporta:

a) El manteniment del funcionament dels caixers externs de les oficines bancàries tancades físicament.

b) L'increment del personal de suport en les oficines bancàries per ajudar les persones amb menors capacitats digitals per a fer les operatives necessàries.

c) La instal·lació de senyals i indicacions de prioritat en l'ús de caixers automàtics per part de persones vulnerables.

d) La promoció de la reserva de caixers per l'ús exclusiu de persones vulnerables.

e) La implantació de tecnologies d'accés a la banca que siguin senzilles, comprensibles, inclusives i segures.

f) L'establiment de mecanismes que garanteixin la màxima seguretat per a protegir els usuaris bancaris de robatoris, enganys i estafes en línia.

g) El desenvolupament de les mesures necessàries per a garantir l'atenció presencial de les persones grans i de tots els col·lectius per als quals l'accés als serveis financers per mitjà de les noves tecnologies és un motiu d'exclusió financera.

Disposició addicional primera. *Exclusions.*

El previst en aquesta llei no serà d'aplicació en els bancs d'inversions ni a les entitats financeres la fitxa bancària de la qual no hagi estat atorgada pel «Banco de España».

Disposició addicional segona. *Retirada d'efectiu en caixers automàtics.*

Sense perjudici del règim de garantia del servei de caixer automàtic que s'estableix en aquesta llei, el règim de retirada d'efectiu en caixers automàtics es el que s'estableix en la disposició addicional segona del Real decret-lei 19/2018, de 23 de novembre, de serveis de pagament i altres mesures urgents en matèria financera.

Disposició addicional tercera. *Delegació d'atribucions i funcions.*

Les atribucions i funcions de l'Administració General de l'Estat que aquesta llei no delega en les comunitats, ciutats autònomes i entitats locals, seran delegades en aquestes per conveni.

Disposició adicional quarta. *Caixers automàtics preexistents en els ens d'àmbit territorial inferior al municipi.*

Sense perjudici de l'establert a l'apartat 2 de l'article 6 d'aquesta llei, els caixers automàtics que en la data d'entrada en vigor d'aquesta llei estiguin instal·lats en els ens d'àmbit territorial inferior al municipi, hauran de mantenir-se operatius. A aquests efectes, el manteniment del servei de caixer automàtic es garantirà, si s'escau, a través dels règims d'instal·lació establerts als capítols II i III del títol II d'aquesta llei.

Disposició adicional cinquena. *Caixers automàtics mòbils i agents financers.*

Sense perjudici del règim de la prestació del servei de caixer automàtic de proximitat que estableix aquesta llei, les entitats financeres proveïdores podran completar-la i reforçar-la voluntàriament mitjançant la utilització de caixers automàtics mòbils i agents financers.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquesta llei s'aprova a l'empara dels apartats 11 i 13 de l'article 149.1 de la Constitució espanyola, que atribueixen a l'Estat la competència exclusiva sobre les bases de l'ordenació del crèdit, banca i assegurances i sobre les bases de coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, respectivament.

Disposició final segona. *Desenvolupament normatiu de la llei.*

Es faculta al Consell de Ministres i a la persona titular del ministeri competent en matèria d'economia per a dictar les disposicions reglamentaries que siguin necessàries per al desenvolupament de la present llei, així com per a acordar les mesures necessàries per a garantir l'execució i implantació efectiva del que estableix aquesta llei.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquesta llei entra en vigor als vint dies següents de la seva publicació al «Boletín Oficial del Estado».